

Oponentský posudek disertační práce

Program: Speciální pedagogika

Student: PhDr. Miroslav Kudláček

Název práce: **Reflexe vlastního postižení u jedinců s dětskou mozkovou obrnou jako součást školní a sociální integrace**

Oponent: Doc.PaedDr. Vanda Hájková, Ph.D.

Pracoviště: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

Autor Miroslav Kudláček se ve své disertační práci zabývá reflexí postižení u jedince s mozkovou obrnou jako významným činitelem v procesu školní integrace. Přiznávám, že se s podobnou expozicí tématu integrace setkávám poprvé a že mě zcela neortodoxní pohled PhDr. Kudláčka na problematiku sebezpojetí i vzdělávání osob s postižením zaujal.

Práce PhDr. Kudláčka má teoreticko analytický a současně empirický charakter. Kontinuum hlavní tématické linie započaté formulací výzkumného tématu, pokračující v popisu lidskoprávní dimenze postižení, v kritické reflexi společensky konstruovaných a vůči sobě vymezených modelů postižení, přes úspěšnou sociologickou reflexi postižení, zajímavou a přínosnou diskuzi k pojetí těla v jeho společenských konceptech, kritiku medicínsky pojaté rehabilitace a dopadu jí posilovaného diskurzu „zlepšení“ na sebeakceptaci postiženého jedince v procesu tzv. integrace je úspěšně rozvinuto přibližně do strany 50.

Následují kapitoly věnované teoretickému vymezení inkluze a inkluzivního paradigma, v nichž už není téma logicky uspořádané od definičního vymezení přes komparaci názorů klíčových autorů k rozkrytí různých aspektů tématu až k potřebné syntéze poznatků sloužící cílům práce. Typickým příkladem je kapitola *Paradigma inkluze* v pasáži stran 52 -54, kdy autor viditelně uteče od položené otázky „*Kdy vlastně můžeme o inkluzivním vzdělávání ?*“ (pozn. v otázce chybí sloveso, ale lze snadno domyslet, že míní „*hovořit*“ nebo „*uvažovat*“), když v dalším textu tematizuje roli fyzioterapeuta v práci s rodinou jedince s DMO, vede diskuzi na téma Vojtův versus Bobathův koncept, věnuje se popisu medicínského modelu postižení a kapitolu končí karteziánským pojetím těla, aniž by se k položené otázce vrátil a uspokojivě ji zodpověděl. Podobnou tématickou „směs“ bez syntetizace významných poznatků nacházíme také v dalších kapitolách.

Věcné nepochopení nástroje pozorování inkluzivní kultury, politiky a praxe školy „Ukazatele inkluze“ (nebo jinak „Indexu inkluze“) autorů Bootha a Ainscowa (2002) vede autora k demagogickému označení „utiskující model“ (viz str. 52). Kdyby se autor s nástrojem dostatečně obeznámil, zjistil by, že tento nástroj neměří předpoklady jedince pro inkluzi nebo vhodnost či nevhodnost nemoci jedince v kontextu inkluze (viz autorova otázka „*Platí tento utiskující model i pro onemocnění/ postižení, která nikoho neohrožují a neexistuje k nim kauzální léčba?*“). Je zaměřen na inkluzivitu prostředí školy, v níž by mělo být nejen deklaratorně, nýbrž i fakticky naplněno právo každého žáka na společné vyučování a učení se s ostatními žáky bez ohledu na míru jeho odlišnosti od nich. Typ, stupeň onemocnění ve

smyslu etiologické diagnostiky a možnosti kauzální léčby inkluzivní koncept vzdělávání neřeší. Jinak lze konstatovat, že množství prostudovaných a v práci použitých odborných zdrojů dokládá dostatečnou přípravu autora i jeho dlouhodobý zájem o problematiku.

Hodnotu předloženého spisu významným způsobem snižuje řada formálních nedostatků v textu (nedokončených či neúplných vět, stylistických chyb a překlepů). Formátování celé práce není dokončeno, v práci se střídají fonty, řádkování, velikost písma, odsoky úvodních odstavců způsobují neestetické mezery v textu.

Významného porušení citační etiky se autor dopustil doslovným opsáním textu v rozsahu 12 stran (konkrétně str. 55-67) ze své rigorózní práce (str.14-25), čímž současně porušil §12 odst.1 Řádu doktorského studia Pedagogické fakulty UK v Praze platného od r. 2000. Znovupoužití vlastního autorského díla se týká práce „Svět dětské mozkové obrny. Nahlížení vlastního postižení v průběhu socializace“, obhájené v r. 2013 na Fakultě sociálních věd UK pod vedením prof. Jiřího Kabele, na kterou v textu dotyčných stran neodkazuje a ani ji neuvádí v seznamu použité literatury. Pro dokumentaci uvedeného *přikládám opsané pasáže* z původního díla autora. Konstatuji, že duplicitní publikace vlastního díla je v zásadě nepřípustná a že autor podepsal prohlášení k původnosti nově předložené disertační práce.

Práce má nepochybně i pozitivní stránky, o které by se mohl autor opřít při úpravě práce. Obsahuje řadu relevantních zdrojů a teoretických poznatků, které bude třeba jen utřídit, doplnit a upravit styl psaní. V kapitolách je diskutována řada zajímavých témat, která je třeba ještě podrobit celkové syntéze. Rovněž kvalitativní výzkum provedený s využitím metody zakotvené teorie přináší řadu významných poznatků.

Závěr: Předložená disertační práce vzhledem k výše uvedeným závažným nedostatkům nesplňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v oboru speciální pedagogika, nelze ji proto doporučit k obhajobě. Zásadní podmínkou je odstranění duplicitních pasáží z jiného autorova díla, provedení obsahové úpravy některých kapitol, dokončení formátování práce po provedení její gramatické i stylistické korektury.

V Praze 2.3.2015

Doc.PaedDr.Vanda Hájková, Ph.D.

